

ПРОГРЕСИВНІ – це АКТИВНІ ТА СИЛЬНІ

Ірина СКАКАЛЬСЬКА, доктор історичних наук

З метою координації зусиль творчої категорії викладачів вищих закладів освіти в пошуку та здійсненні прогресивних змін у національній вищій школі представники освітянського сектора інтелектуальної еліти України об'єдналися у громадську організацію «Прогресивні», яка плідно співпрацює з аналогічними міжнародними інституціями. Нещодавно цією організацією проведено інноваційний захід – інтенсив «Викладачі в дії», учасниками якого стали майже три десятки викладачів нової генерації із провідних ЗВО України. Вони обговорювали конкретні кроки модернізації науково-дослідницької та освітянської роботи у секторі підготовки фахівців для всіх сфер суспільного життя. Насамперед, наголошували вони, необхідно розпочинати із себе, думати над тим, що можна зробити власними силами для підвищення соціального статусу викладача. Інтелектуальні зусилля були спрямовані на пошук нових форматів роботи, дієвих інструментів змін, ефективної методик їх безпосереднього практичного застосування.

Інтенсив «Викладачі в дії» працював упродовж трьох днів у форматах «Живої бібліотеки», теоретичних і практичних кейсів, майстер-класів, енерджайзерів та інших сучасних форм творчого дослідження проблем різного характеру та змісту: від наукових до побутових, тобто всіх, які мають стосунок до статусу, стану і прав викладачів ЗВО у соціальному, правовому та професійно-трудовому аспектах. Сукупно ця проблематика об'єднана новітнім терміном «адвокація прав викладачів». Зауважимо, що цей термін новітній за формулюванням, але традиційний за змістом, бо забезпечення сукупності прав суб'єктів науково-педагогічного процесу завжди було актуальною проблемою як для науково-освітньої сфери, так і для держави в цілому.

Учасники інтенсиву вчилися формувати стратегію, розробляти план і підбирати команду для практичного втілення програми певного напрямку професійної діяльності. У цьому їм сприяли майстер-класи провідних бізнес-тренерів, з допомогою яких дізналися про особливості формування успішних громадських організацій та об'єднань з метою використання їх досвіду у своїй організаційній діяльності. Цікаво було почути про статистичну «родзинку» успіху й ефекту підготовки та проведення будь-якої акції чи кампанії: в усіх організаційних заходах на теоретичну підготовку має припадати 40% затрачених зусиль, а на практичну – не менше 60%.

Програма інтенсиву «Викладачі в дії» включала дискусію

«Чим живе сучасний викладач?», яка проходила у дружній атмосфері неформального спілкування й оберталася в основному навколо питань активізації викладачів ЗВО в суспільному житті, в тому числі у професійній сфері, в соціальних мережах, участі у громадській діяльності тощо. Окреме теоретичне заняття стосувалося захисту прав викладачів.

«Організація адвокаційної кампанії: команда, планування, інструменти» – таку тему запропонувала кандидат психологічних наук, доцент кафедри практичної психології Київського університету ім. Бориса Грінченка, фахівець із соціально-психологічного тренінгу Неля Лебідь. Проблеми адвокації були приурочені теоретичні виступи адвоката, викладача-правознавця, аналітика з правозастосування в трудовому, господарському та медичному секторах права Вікторії Поліщук-Мінаєвої («Адвокація. Як вплинути на прийняття рішень») і кандидата юридичних наук, доцента кафедри інтелектуальної власності КНУ ім. Тараса Шевченка Анни Огнів'юк («Інструменти адвокаційних кампаній»). Майстер-клас «Мистецтво ведення переговорів» презентував викладач бізнес-школи «МІМ – Київ», кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту та економіки Міжнародної академії психології, бізнес-тренер Олександр Сударкін.

Організатори інтенсиву провели низку цікавих практичних робіт: визначення цілей і формату адвокаційних заходів, практичне завдання з організації знайомства та спілкування з діловими партнерами, засідання з пошуку цільової аудиторії для проведення конкретних заходів, організація роботи «Живої бібліотеки», методика і формат роботи в цільових групах, розробка планів і проведення кампанії адвокаційного характеру.

З учасниками інтенсиву працювали відомі в Україні досвідчені тренери й організатори у сфері політико-управлінської, соціально-економічної та громадської діяльності. Серед них – співорганізатор платформи «Прогресивні», економіст-управлінець, колишній працівник Апарату Верховної Ради України, Посольства України в РФ, НАБУ, а нині – Міжнародної організації з міграції Катерина Задюєнко; співорганізатор платформи «Прогресивні»,

колишній працівник ДУС при Президентіві України, Верховної Ради і Кабінету Міністрів України, випускник Дипломатичної академії при МЗС України, Ужгородського НУ і Київської духовної академії, фахівець з економіки, міжнародних відносин, державного управління та релігієзнавства Ігор Ільїт; координатор платформи «Прогресивні», кандидат політичних наук, керівник Парламентського освітнього центру Верховної Ради України Марина Терещук; активістка платформи «Прогресивні», кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту, адміністрування та готельно-ресторанної справи Хмельницького НУ, тренер компетентісного центру освітнього менеджменту та міжнародних освітніх програм цього ж університету Галина Соколюк; доктор економічних наук, професор кафедри менеджменту Київського політехнічного інституту ім. І.Сікорського Олександра Ляшенко; кандидат педагогічних наук, науковець Черкаського НУ ім. Богдана Хмельницького, медіатор і тренер ГО «Ла Страда Україна» Марина Матвійчук; кандидат богослов'я, доцент Київської духовної семінарії Олег Надь; професор Харківського регіонального інституту державного управління НАДУ при Президентіві України Антон Мельників.

У загальному підсумку, участь у роботі інтенсиву «Викладачі в дії», організованого громадською платформою «Прогресивні», не тільки поглибила теоретичні знання з організації діяльності структур закладів вищої освіти, а й дала

змогу ознайомитися з інноваційними формами роботи науково-педагогічних працівників освітянської сфери нашої держави.

Ольга ДУХ
кандидат біологічних наук

ОБ'ЄДНАВ ПРИРОДООХОРОННИЙ ІНТЕРЕС

Науковці кафедри біології, екології та методики їх викладання (завідувач – професор М.М.Ільєнко) розширюють масштаби співпраці з регіональними науковими інституціями. З нагоди відзначення Дня науки в Україні спільно з науковими співробітниками Кременецького ботанічного саду та Національного природного парку «Кременецькі гори» вони провели науково-практичний семінар «Актуальні проблеми збереження біологічного різноманіття та перспективи розвитку природозаповідного фонду».

Організаційний комітет семінару склали директор НПП «Кременецькі гори» М.О.Штогрин, директор Кременецького ботанічного саду А.М.Лісничук, начальник науково-дослідного відділу НПП «Кременецькі гори» А.О.Штогун і начальник відділу еколого-освітньої роботи НПП «Кременецькі гори» О.Л.Тимошенко. Наш навчальний заклад в Оргкомітеті представляла кандидат біологічних наук, доцент кафедри біології, екології та методики їх викладання Н.І.Цицюра.

На семінар прибули представники національних природних парків «Хотинський», «Мале Полісся» та «Північне Поділля», природного заповідника «Медобори» й інших природоохоронних і освітніх установ. Вони працювали за конкретними тематичними напрямками: організація наукових досліджень на території об'єктів природозаповідного фонду; екопросвітницькі заходи, екологічна освіта, екотуризм і їх роль у збереженні біорізноманіття; проблеми та перспективи розвитку природозаповідного фонду.

Учасників науково-практичного семінару вітав кандидат економічних наук, директор НПП «Кременецькі гори» М.О.Штогрин. Він же розпочав теоретичну частину науково-методичного дійства доповіддю «Екологічна оцінка збереження біологічного різноманіття на території НПП «Кременецькі гори». Розмову продовжила кандидат біологічних наук, директор Кременецького ботанічного саду А.М.Лісничук аналізом «Напрямів і видів діяльності Кременецького ботанічного саду». Важливі й актуальні в теоретичному та практичному плані проблеми висвітлювали її колеги: «Формування й утримання генетичного різноманіття кісточкових культур у колекції Кременецького ботанічного саду» (В.Д.Чубатий, М.С.Кубінський), «Види роду *Astragalus* L. колекції кормових культур Кременецького ботанічного саду» (О.В.Панкова), «Біологічні особливості роду *Lophanthus adansonii* залежно від генотипових особливостей в умовах Кременецького ботанічного

саду» (О.А.Мельничук), «Інтродукція *Dianthus pseudoserotinus* Кременецького ботанічного саду» (Т.В.Чубата), «Ендемічні види родини *Magnolia* sraejuss Північної Америки та Східної Азії у колекційному фонді дендрофлори Волино-Поділля» (А.В.Гордійчук).

Наукову сторінку семінару збагатили змістовні доповіді кременчан: «Дерева-пам'ятки Кременеччини» (Л.І.Тивонюк, Н.І.Цицюра), «Колекція сортів яблуні домашньої у Кременецькому ботанічному саду» (С.С.Кравець, М.С.Кубінський), «Еколого-географічні особливості ендемічних деревних видів рослин Кременецького ботанічного саду» (Р.С.Панасенко, А.М.Лісничук, Л.А.Вериківський), «Розвиток екотуризму на базі Кременецького ботанічного саду» (Г.Г.Павлюк, Ю.І.Бондючна, С.А.Бойко), а також робота І.А.Хоршунової «Екологічні про-

блеми лісів Тернопільщини та шляхи їх подолання». У цьому ж напрямі працювали і наші науковці: кандидат біологічних наук, доцент кафедри біології, екології та методики їх викладання О.К.Галаган у співтворстві з Б.М.Гінайло охарактеризували «Бур'яни родини *Asteraceae* Шацького НПП».

Наукові співробітники природного заповідника «Медобори», як і їхні колеги-кременчани, також акцентували на особливостях і проблемах свого природоохоронного господарства: «Природне поповнення деревних порід у деревостанах природного заповідника «Медобори» (У.О.Бачинська), «*Scillabifolia* L. у природному заповіднику «Медобори» (Г.І.Баранчук, Л.Я.Козира, Н.І.Семенович), «Особливості фенології *Adonis vernalis* L. у природному заповіднику «Ме-

добори» за останні 15 років» (Л.Я.Козира), «Особливості динаміки щільності комах лучно-степових центрів природного заповідника «Медобори»» (Я.І.Капелюх), «Екологічний квест "Лісові мандри як шлях до оптимізації екологічної освітньо-виховної роботи природного заповідника «Медобори»» (О.П.Мурська).

Цей же підхід продемонстрували й інші фахівці природоохоронної сфери. Науковий працівник НПП «Хотинський» В.Ю.Білівська аналізувала «Актуальні наукові дослідження на території НПП «Хотинський». Аналогічну тему оприлюднила співробітниця НПП «Північне Поділля» Г.П.Паньковська: вона характеризувала наукові дослідження на території Національного природного парку «Північне Поділля», її колега М.М.Шишка розповіла про «Екотуризм в НПП «Північне Поділля» та його роль у збереженні біорізноманіття на прикладі краєзнавчо-орнітологічного маршруту «Пташина слобода»; представник НПП «Мале Полісся» Н.В.Кратасюк – «Дослідження видового складу Бабок (*Odonata*) в Національному природному парку «Мале Полісся». Науковці НПП «Кременецькі гори» запропонували доповідь «Ентомофауна Кременецьких гір» (І.Я.Довганюк).

Учасники семінару були залучені до тренінгу за темою «Тренінг як засіб екологічного виховання молоді», проведеного науковцями нашої академії, кандидатом біологічних наук, доцентом Н.І.Цицюрою та кандидатом педагогічних наук Т.Є.Бондаренко.

За матеріалами роботи семінару буде опубліковано Збірник наукових праць, до якого, крім зазначених вище, оприлюднених у пленарному і секційному форматах доповідей, увійдуть роботи інших учасників цього наукового зібрання: «Морфо-фізіологічні особливості комах-запилювачів ентомофільних рослинних культур Кременеччини» (В.І.Заверюха), «Рослини і тварини – індикатори чистої води» (О.Б.Ковальчук), «Паразитизм як вид симбіозу тварин» (С.Б.Криклива), «Різноманітність птахів родини Мухоловкові (*Mugscapidae*) в умовах Кременеччини» (А.О.Прокопович), «Значення та роль хижаків у природних екосистемах» (Н.В.Шур).

Учасники семінару здійснили екскурсію еколого-туристичним маршрутом «До Скель Словацького» й оглянули екологічну навчально-пізнавальну стежку НПП «Кременецькі гори».